

Artikel bragt i Tølt og Ishesten i april 2013

Bedækningssæsonen står for døren: Hvad med ansvaret?

Hvem skal betale, hvis noget går galt, når hopperne er i byen?

af Pernille Skinnerup, advokat

Baggrund

I denne artikel vil jeg beskrive nogle situationer, der i bedækningssæsonen kan opstå, når hopper skal til fremmed hingst. Hvilke pligter har en hingsteholder, hvilket ansvar har han, og hvilket ansvar har en hesteejer selv. Mine synspunkter baserer sig på lovgivning, retspraksis og de erfaringer, jeg har gjort igennem de sidste 17 år som advokat med hestejura som speciale.

Igennem årene har jeg fået en del henvendelser fra aktørerne i repro-hesteverdenen om, hvor de står, og hvordan de eventuelt kan begrænse deres ansvar, idet meget kan gå galt og en del går galt: bekymrede hoppeejere, hvis hopper er kommet til alvorligt skade under ophold hos fremmed hingst, hingsteejere, der ønsker klarlagt, om de kan få erstatning, hvis hingsten er kommet til skade, og hingsteholdere, der ønsker at minimere deres risiko for erstatningskrav ved at udarbejde kontrakter og fastlægge regler for management og forskriftsmæssigt tilsyn.

Det er vigtigt for mig at understrege overfor både hoppe- og hingsteejere, at man som hesteejer bør være klar over, at det *kan* være både stressende og ikke uden risiko at lade hopper komme til hingst for at gå i stod. Langt de fleste bedækninger går heldigvis godt og uden problemer, mens andre må sande, at deres heste har fået småknubs eller har tabt sig. De sager, hvor det går rigtigt galt, er dem jeg hører om, og det er dem, jeg omtaler nedenfor.

Omsorgsforpligtelsen for heste i fremmed varetægt

Ifølge Dyreværnsloven og Lov om hold af heste, er det "enhver, der holder hest", som har ansvaret for at tilse hesten og behandle den omsorgsfuldt. Det betyder blandt andet, at den, der holder hest, skal sikre sig, at samtlige heste er tilset mindst én gang om dagen, og at de udviser normal adfærd, det vil sige at alle hestene bevæger sig normalt og ikke udviser tegn på smerte eller sygdom. Hestene skal naturligvis fodres, så de holder huld, og have fri adgang til frisk vand.

Konsekvensen af denne lovgivning er, at det er den person, der har hesten i varetægt, der skal leve op til disse krav. Når en person derfor har modtaget en hoppe i sin varetægt med

henblik på bedækning, har man påtaget sig ansvaret for, at hesten har det godt og bliver tilset hver dag minimum én gang dagligt.

Det er min opfattelse, at forpligtelsen til at tilse heste, man modtager fra andre, og som skal indgå i nye sammenhænge, feks indlemmes i en ny flok, opholde sig på nye folde og så videre, skærpes til mere end én gang dagligt, og det er altså ansvarspådragende ikke at tilse hestene med jævne mellemrum, indtil der er faldet ro på. Hvis en hoppe kommer til skade, og skaden skyldes manglende tilsyn og griben ind, kan den, der har modtaget hoppen og skal opbevare den til, indtil den er færdigbedækket, altså efter omstændighederne komme til at betale erstatning.

Når du som hoppeejer har overladt hesten i andres varetægt mod betaling, som tilfældet er ved hingsteholderen, har du ikke selv en tilsynsforpligtelse i lovens forstand overfor din hest, mens den er væk. Det vil sige, at den forpligtelse, du selv havde til at sikre dig, at din hest har det godt, nu er overdraget til hingsteholder. Det er det, du blandt andet betaler for.

Hingsteholders særlige ansvar

Udover den almindelige omsorgsforpligtelse, har den, der modtager en hoppe til bedækning, også pligt til at sørge for, at bedækningen sker på betryggende vis. Foldstørrelsen skal være i orden og så tilpas stor, at hoppen kan undslå sig hingsten, hvis hun ikke er klar og han er for ivrig. Der skal være tilstrækkelig adspredelse på folden til, at flokken harmonisk kan agere, hegningen skal sikre, at alle bliver indenfolds og ikke nemt kan bryde igennem til feks en rival (hingst) i nærheden, og der skal tages ekstra hensyn, hvis hopperne også har føl ved siden, således at føllene ikke er i risiko.

Er der aftalt håndbedækning, skal denne gennemføres på forsvarlig vis. Hvad der forstås herved, har Vestre Landsret for nogle år siden meget nøje taget stilling til. Landsretten lagde til grund, at en forsvarlig håndbedækning krævede *minimum* to persons tilstedeværelse, og at visse øvrige forholdsregler var iagttaget. Sker skaden alligevel – uanset at alle forholdsregler er iagttaget til punkt og prikke – feks ved at hoppen bliver bedækket i endetarmen, og hingsteholder ikke når at gribe ind i tide, eller at hingsteholder ikke når at se det, har han ikke noget ansvar. Det samme gælder, hvis hingsten kommer til skade ved, at hoppen sparker ham eller lignende.

Hesteejerens ansvar for skader på andre heste

I henhold til hesteloven, § 30a, gælder der et objektivi ansvar for hesteejere, hvis heste forvolder skade, mens de er løsgående, på personer eller ting. I lovens forstand er en hest en ting. Det vil sige, at der gælder et objektivi ansvar for en hesteejer, hvis hest, mens den er løs, forvolder skade på en andens hest. For alle hesteejere blev der i kølvandet på introduk-

tionen af det objektive ansvar i hesteloven indført en pligt til at afdække dette ansvar ved etablering af forsikring, og langt de fleste hesteejere har da også afdækket dette ansvar over enten indboforsikringen eller hesteforsikringen.

At en hest er løsgående i lovens forstand, når den er brudt ud og er løs, er jo logisk nok. Men i henhold til ældre retspraksis, er en hest også løs, når den er på fold – ikke logisk, men sådan er det.

Det indebærer, at den hesteejer, der lader sin hest gå på fold med andre, risikerer at blive mødt med et erstatningskrav, hvis det kan bevises, at hans hest har forårsaget skade på en andens hest ved spark, jagt, hidsig adfærd eller lignende.

I bedækningsøjemed er der god grund til at reflektere over det, hvis hestene går i stod. Der kan ofte være en del hurlumhej, når nye kommer ind og andre tages fra og hierarkiet i sådan en broget og omskiftelig flok skal (gen)etableres. Den hoppeejer, hvis hoppe sparker og skader hingsten eller en af de andre hopper, er erstatningsansvarlig for den skete skade. Blevismæssigt kan det måske være svært at udpege, hvem der var synderen, når man finder en tilskadekommet hest ved sit daglige tilsyn. I de tilfælde, hvor der ikke kan findes en skadevolder, er det FUH ("Foreningen af forsikringsselskaber til overtagelse af ansvaret for uforsikrede og ukendte heste"), der skal betale erstatning, hvis det kan bevises, at hesten er kommet til skade som følge af en af de andre hestes adfærd/opførsel. FUH har mig bekendt ikke taget stilling til problemstillingen om skader på heste, der går i stod, og man kunne måske forestille sig, at FUH ville kræve, at det var hele flokkens hesteejere, der skulle betale erstatningen in solidum.

Er der sket skade på en eller flere hoppers endetarm (nogle hingste har en ret høj hit-rate for at vælge "den forkerte indgang", medmindre de bliver hjulpet), er beviset ikke så svært at føre, og så står hingsteejeren på mål for de erstatningskrav, der måtte komme fra hoppeejerne, ligegyldigt om hingsteejeren er noget at bebrejde eller ej. Der er tale om rent objektive ansvar. Her har hingsteholderen naturligvis også et latent ansvar, hvis han er klar over, at netop den hingst er en af dem, der af og til rammer forkert. I givet fald bør bedækningerne kun ske ved hånd.

Sker bedækningen ved hånd er ingen af hestene løsgående i lovens forstand, og så gælder det objektive ansvar ikke.

Er det logisk: Nej.

Er det vigtigt at vide: Ja.

Hvad kan du gøre: Check at du er forsikret i din egenskab af hoppeejer (dit objektive ansvar)/hingsteejer (dit objektive ansvar)/hingsteholder (dit virke som hingsteholder (erhvervsansvar)).

PSK/070313